

Nr 58.

Ankom till riksdagens kansli den 16 maj 1946 kl. 4 em.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående utredning av frågan om statliga stödåtgärder för befrämjande av försöksvis inrättade föreningsladugårdar.

(2:a avd.)

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 237 av herr *Svedberg m. fl.* och II: 373 av herr *Skoglund* i Umeå *m. fl.*, har hemställts, att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning av frågan om statliga stödåtgärder för befrämjande av försöksvis inrättade föreningsladugårdar.

Beträffande de skäl som anförts till stöd för nämnda yrkande torde få hänvisas till motionerna.

Utskottet har i därför föreskriven ordning införskaffat utlåtanden i ärendet av lantbruksstyrelsen, egnahemsstyrelsen och utredningen rörande lagstiftning om föreningar för gemensamt ägande och gemensam drift av jordbruk (utredningen om föreningsjordbruk).

Lantbruksstyrelsen har, företrädesvis av sociala skäl, icke velat motsätta sig att frågan om statsunderstöd för anordnande försöksvis av ytterligare andelsladugårdar gjordes till föremål för utredning. Uppdraget kunde lämpligen anförtros åt den ovannämnda utredningen om föreningsjordbruk. Lantbruksstyrelsen har anfört följande.

I yttrande den 19 mars 1942 till chefen för jordbruksdepartementet över en av föreningen Bjärme andelsladugård u. p. a. gjord framställning om bidrag av statsmedel för uppförande av en gemensam ladugårdsbyggnad för föreningens medlemmar anförde lantbruksstyrelsen, bland annat, att anordnandet av gemensamhetsladugård i sådana fall som det då ifrågavarande med i stort sett bärkraftiga familjejordbruk icke torde kunna gagna en önskvärd utveckling av landets jordbruk. Sedermera ha statsmakterna beviljat bidrag för ändamålet.

Då sagda gemensamhetsladugård emellertid av ovan antydda skäl icke torde kunna förväntas komma att möjliggöra ett fullständigt klarläggande av hithörande spörsmål, vill lantbruksstyrelsen, företrädesvis av sociala skäl, icke motsätta sig att frågan om statsunderstöd för anordnande försöksvis av ytterligare sådana ladugårdar under gynnsammare förutsättningar än dem, som förelågo beträffande förenämnda ladugård, göres till föremål för utredning.

Såsom i motionerna antytts har chefen för jordbruksdepartementet jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 juli 1945 samma dag tillkallat dels särskild utredningsman för att verkställa utredning och avgiva förslag rörande lagstiftning om föreningar för gemensamt ägande och gemensam drift av jordbruk, dels ock särskilda sakkunniga att på kallelse av utredningsmannen delta i överläggningar med honom och i övrigt biträda vid utredningen.

Då sagda utredning nära berör nu förevarande spörsmål och då nya gemensamhetsladugårdar icke lämpligen torde böra anordnas förrän det nämnda utredningsman givna uppdraget slutförts, vill lantbruksstyrelsen ifrågasätta, huruvida icke den i motionerna begärda utredningen lämpligen bör anförtros åt denne.

Egnahemsstyrelsen och utredningen om föreningsjordbruk ha ansett, att motionerna icke borde föranleda någon riksdagens åtgärd. Egnahemsstyrelsen har som stöd för sin sålunda uttalade uppfattning anfört följande.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 juli 1945 har, såsom ock i motionerna omnämnas, tillkallats särskild utredningsman för att verkställa utredning och avgiva förslag rörande lagstiftning om föreningar för gemensamt ägande och gemensam drift av jordbruk. Att med utredningsmannen deltaga i överläggningar i ämnet ha tillkallats vissa sakkunniga. Enligt vad egnahemsstyrelsen av utredningsmannen inhämtat kommer utredningen att få avseende jämväl å den i förevarande motioner omförmälda frågan, som ansetts kunna betraktas såsom ett delspörsmål av det mera vittomfattande problemkomplex, som i direktiven angives. Vid sådant förhållande synes förevarande motioner icke böra föranleda åtgärd.

Utredningen om föreningsjordbruk har anfört.

Såsom motionärerna anfört, framgår icke direkt av direktiven för utredningen, huruvida det i motionerna behandlade spörsmålet skulle omfattas av utredningsuppdraget. Utredningen har emellertid funnit, att det måste anses ligga i sakens natur, att frågan om inrättande av andelsladugårdar under statlig medverkan utgör ett led i det större frågekomplex, som uttryckligen angivits såsom utredningens föremål. Utredningen ämnar därför upptaga spörsmålet till behandling i sitt blivande betänkande. På grund härav kommer motionernas syfte att uppnås utan särskild framställning i ämnet till Kungl. Maj:t från riksdagens sida.

Det i motionerna berörda problemet synes förtjäna beaktande. Enligt vad som framgår av remissutlåtandena i ärendet har emellertid den nu sittande utredningen rörande lagstiftning om föreningar för gemensamt ägande och gemensam drift av jordbruk för avsikt att upptaga även ifrågavarande problem till behandling i sitt blivande betänkande. Under sådana förhållanden synes syftet med motionerna komma att tillgodoses utan någon särskild framställning från riksdagens sida.

Utskottet.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att de likalydande motionerna I: 237 och II: 373 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 16 maj 1946.

På jordbruksutskottets vägnar:

ABEL ANDERSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 55.